

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Horæ Canonicæ Quibus de causis omitti possint

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

num orationis debite factum sine risu, confabulatione, &c. esse verum actum orationis externum, sicut externa ad oratio idolis sine intentione, est verus actus externus idololatriæ *part. 2. tr. 12. & part. 7. tr. 10. ref. 30.*

An verò Canonici confabulantes in choro, luorentur distributiones Probabiliter aliqui affirmant. Et multo magis assistant.

40 Igitur Canonici, qui in choro aliis canentibus confabulentur, aut cultum externum aliter non servarent, propter c. dolentes, peccatent mortaliter, & tenerentur ad restitutionem fructuum iuxta Later. & secundum Ledes. *to. 2. tr. 9. c. 4. concl. ult. diff. 1.* etiam distributionum, quæ licet illis competat pro sola assistentia c. licet de prob. & c. unic. de Cler. non recita. tamen si confabulantes non dicuntur verè præsentem, l. coram Titio, ff. de ver. signif. *part. 2. tractat. 12. ref. 7.* Quod si debite assisteret, quamvis non canerent, possent medietatem distributionum recipere. Ita Beia *part. 1. cas. 5. ibid. ref. 32. & part. 4. tract. 4. ref. 2. 17. 9.* Nota etiam. Satis tamen probabile est sumere posse integras, etiam si assisterent confabulando, ut ex supradicta ratione tenet Sâch. *in Opusc. tom. 2. lib. 2. c. 2. dub. 100. numero 2. part. 4. tract. 4. ref. 149. & dubitanter olim ref. 7. dub. cit. in fine &c.* Si verò Canonicus choro assistat & Officium recitet voluntariè distractus, (etiam in sententia requirente virtuales attentionem) esto non satisfacit præcepto c. dolentes de attentione; satisfacit tamen præcepto recitandi lato in Bulla, & alibi, & sic non tenetur ad restitutionem. Ita probabiliter Lesius *lib. 2. c. 37. dub. 11. n. 68. p. 2. tr. 12. ref. 1.*

Intentio satisfaciendi non requiritur.

61 Placet etiam opinio Portell. v. *Horarum recitatio in add. n. 5. contra Suar. in 3. part. tom. 3. disp. 88. sec. 3.* quod non sit necessarium recitare Horas canonicas cum intentione satisfaciendi præcepto, imò satisfieri etiam ab eo, qui recitaret cū expressa intentione non satisfaciendi pro tunc. Quod generaliter dictum volumus de omni præcepto, quamvis etiam contraria opinio sit probabilis *p. 2. tr. 12. ref. 37.*

Dubius an aliquem Psalmum omiserit non tenentur reiterare, dummodo probabiliter se illum dixisse conjectet quia & propositum habuit reci-

tandi, & se Horam incepisse, & librum tenuisse meminit. Imò timoratus non bene facit iterum recitando, & Confessarius deberet ei id prohibere ad vitandos scrupulos. Ita Homobonus *vol. 1. p. 5. ref. 210 part. 4. tr. 3. ref. 68.*

omiserit, an iterare debeat?

63 Qui detinetur in pulsandis organis, transferendis libris, dando chartæ, vel simili alio munere, secundum Suarez *to. 2. lib. 4. c. 14. n. 13.* tenetur postea privatim recitare illas Officii partes, quas audire non potuit. Sed mihi probabilis est sententia negativa Molfesii. *tr. 5. c. 1. nu. 21.* quia chorus, cui servit, satisfacit etiã pro ipso. Et idem dic, si Clericus, dum alii canunt, studet lectioni, quam lecturus est. Torres *in 2. 2. tr. 1. disp. 7. nu. 12. p. 2. tr. 12. ref. 11.*

Et qui detinetur in pulsandis organis, seu recitandis libris, &c. supplere quod non audit.

64 Cardinalatus ut Cardinalatus non inducit obligationem recitandi horas canonicas, Gonzales, teneri docet Melderus. Amice lector si affirmati ad hęc eas tene, quod tunc obligatur quãdo accipit birettum, quia est verè Cardinalis. Diana *p. 8. tr. 7. ref. 1.*

65 Qui solus recitat officium ex regulatibus potest illud mentaliter recitare, etiam si non explicet vocaliter verba S. Sanctorus à Melli meus amantissimus præceptor: quæ opinio ab aliis non est iudicata, nec ego audeo tanto præceptori contradicere, sed tu cogita *ib. ref. 58.*

66 Non peccat mortaliter omitteus unam horam partem ex officio, cū sit materia parva, & levis. Marchinus *part. 8. tractat. 7. ref.*

HORAE CANONICAE
Quibus de causis omitti possint.

Ab Horarum recitatione excusatur infirmus, cui recitatio noceret.

67 **P**rima causa à recitatione Horarum recitatum excusans est infirmitas: non omnis, sed gravis, & cui recitatio inferret. Quamvis non ob id obligandus foret ad officium, ait Sancius *disp. 15. noceret. num. 2.* quod cum amicis conversari, & confabulari possit: confabulatio enim diverterit animum, sed officium applicat. *eis confabulari possit.*

Etiam si cum amicis confabulari possit.

Et etiam 2. tractatu. 12. resolutione 43. §. Imò. post
si medicus 68 Quod si medicus dubitaret, an reci-
dubitaret tatio sit nocitura, probabiliter docuit
de nocu- Bonacina *cum mento.* disp. 1. quest. 6. punct. 2. num. 5. ex-
 culari; quia non tenetur se exponere pe-
 riculo gravis damni. Contra sentit Su-
 rez tom. 2. lib. 4. c. 28. nu. 21. Et Malderus
 in 2. r. 10. c. 2. dub. 5. dicit in tali casu
 petendam esse dispensationem. p. 2. r. 12.
 ref. 18. & recitatur postea in par. 4. r. 3.
 ref. 67.

Si vero re- 69. Si autem medicus iudicat, recita-
citare pos- re posse maiorem partem, id est Maruri-
set maiorē num cum Laudibus tenetur ad illam. Ita
partem, te- Rodriq. in sum. par. 1. c. 14. §. par. 2. tract. 12.
neretur ad ref. 29. & par. 7. r. 11. ref. 13. Si vero iudi-
illam. cat, recitare posse minorem, id est reli-
 quas Horas non tenetur ad illas. Palau-
 20. 2. punct. 6. disp. 2. n. 9. contra Lezanam
 c. 12. n. 27. p. 4. r. 4. ref. 125.

Quid si in- 70 Quando infirmitas accedit Ita-
firmas ac turtis horis, ut quartana, commuio-
cedat sta- piatio cum Villalobos tom. 1. tract. 24. diff.
tutis horis, 16. num. 7. tenet, eo die recitandum esse
ut quartana ab infirmo totum Officium, si accedit
na. vespere, anticipatè: si mane, postpositè:
 quia obligatio currit per totum. Causa
 ad negat, par. 5. de poen. dub. 31. & secun-
 dum Bonart. lib. 2. c. 38. num. 8. probabili-
 ter: quia ius anticipandi, & postponendi
 Horas est privilegium, quo nemo vti te-
 netur par. 4. r. 4. ref. 10. & par. 7. tract. 11
 ref. 14.

Et an in- 71 Ob quam etiam rationem, ait Sans-
firmus te- cius disp. 5. n. 2. quod infirmus non tene-
neatur ad- tur quætere socium, cum quo commo-
hibere so- dè recitaret Sed Valent tom. 2. disp. 6. qu-
cium, si 2. punct. 10. §. 7. ait teneri, si commodè
commodè potest: etiam cum stipendio, addit Pa-
potest eum laus ubi sup. n. 14. si opus sit: quia vnus-
eo recita- quisq; tenetur adhibere medium sim-
ret pliciter necessariū ad implendum præ-
Multi mul- ceptū. Quam opinionem Suar. ubi sup. n.
ta. 12. limitat ad beneficiarios tantum. Et
 sanè consulendum id foret infirmo lau-
 tum beneficium possidenti: sed proba-
 bile est nec istum teneri socium condi-
 cere pro recitando Officio, sicut nemo
 tenetur pro audienda Missa conducere
 sacerdotem. Ita Bonartius ubi sup. nu. 12.

Docet etiam Lesius lib. 2. cap. 37. dub. 9.
 num. 54. quod qui in sanitate non solet
 recitare cum socio, non tenetur illum
 adhibere in infirmitate, vel cæcitate. &
 Garcias part. 3. cap. 1. num. 215. quod so-
 litus adhibere gratis, non tenetur in in-
 firmitate conducere. par. 4. tract. 4. ref.
 221. & ex parte olim par. 2. tract. 12. ref.
 43. §. Imò.

72 ¶ Cæcus, qui nihil videt, vel Cæcus ad
 grave oculis damnum timet, non tene-
 tur Officium recitare. Et Canonici-
 bus veroque orbatus oculo absque eo, Et Cano-
 quod choro assistat, lucratur distribu-
 tiones. Moneta part. 2. quest. 6. num. 17. ex eius acqui-
 lib. 1. Cod. qui morbo se excusat. lib. 10. contra rit distri-
 Sanch. in opus. tom. 1. lib. 2. cap. 2. dub. 90. butiones
 num. 7. & declaravit Sacra Congregatio sine assi-
 die 10. Iulii 1629. apud Barbolam de sententia.
 Can. cap. 24. num. 30. par. 5. tract. 6. ref. 14.
 & par. 9. tract. 9. resolut. 28. §. Sed si inci-
 denter.

73 Adverte autem, quod si cæcus Quod si
 tenet memoriter maiorem partem offi-
 cii dubitat Soc. de iust. lib. 10. quest. 5. art. 3. partem of-
 an teneatur illam recitare, quia ea rati-
 ficii memo-
 citas est accidentalit, & quidam inno-
 ria tenet
 minatus apud Sanc. ubi sup. docet, quod tenetur ad
 beneficiarius cæcus memòr officii, & illam.
 non recitans, non tenetur ad restitutio-
 nem. Ego verò existimò, quod memòr
 maioris partis, teneatur illam recitare,
 par. 4. tract. 4. ref. 11. quod noviss. tenet
 Pal. ubi sup. n. 11. par. 5. r. 6. ref. 14. Sed cõ-
 trarium tenet n. 69.

74 Si verò cæcus non meminit offi- Non verò
 cii, non tenetur recitare aliquid loco ad aliud lo-
 illius, ut docuit Palud. in 4. d. 15. quest. 60. Officii.
 5. aut adhibere socium, qui sibi illud
 legat. Bonart. ubi sup. num. 22. ref. 11. cit. §.
 Notandum est, & infra, & par. 7. tract. 12.
 resol. 3.

75 Surdus non excusatur ab officio, Surdus ve
 quia potest legere, & percipere. Si verò non ex-
 legitimè impeditus non potest recita-
 cusatur.
 re solus non tenetur adhibere socium, Et quando
 quem audire non potest, saltem nisi cla-
 excusatur
 mantem. Et si simul cæcus est, ad nihil non tene-
 tenetur, nisi maioris partis memòr sit, ut tur adhi-
 dictum est. Bonart. n. 21. par. 5. r. 6. resol. bere sociū.
 15. Et si canit in choro satisfaciunt etiam
 si non

si non audiat alterum eorum. & absens gaudet distributionibus. *part. 9. tract. 9. ref. 28.*

Excusatio etiam damnati ad trivemes.

76 SECUNDO à recitatione Horarum excusatur ita ut impediens, ratione cuius mihi placet opinio Soti ubi sup. contra Laym. *lib. 4. tract. 1. c. 4. num. 2.* quod damnati ad trivemes excusentur ab officio: facis enim habent afflictionis nec nisi raro, laborum integritatem habere possunt. Adde quod in loco turpi suum statum detegere, cedere in Ecclesiastici Ordinis ignominiam: unde non est paritas cum suspensis, & interdicitis, ut vult Layman. *part. 2. tractat. 12. ref. 40.*

Et an, qui habet officium incompensabile eum recitatione Horarum?

77 Petes an qui habet officium, cum quo consistere non potest Horarum canonicarum lectio, excusetur ab earum recitatione? Affirmat Caramuel in *Regul. D. Benedicti. disp. 116. num. 1438.* Sed Trullench in *Decal. tom. 1. lib. 1. c. 68. dub. 28. num. 2.* existimat obligatum ad recitandum divinum officium non posse voluntarie suscipere aliud aliud, & officium, cuius exercitio incompensabilis sit cum recitatione Horarum, nam sic implicite vult omissionem Horarum. Vnde huiusmodi vel officium relinquendum, vel beneficium resignandum, vel dispensatio petenda; cum autem voluntarie tale officium susceperit, a recitando non excusabitur. Secus esset dicendum, si adesset aliqua gravis necessitas illius officii suscipiendi, & occupationes officii suscepti recitationem horarum impediens rarius, & ex improviso occurrant, quia tunc propter necessitatem iure liberati a recitando poterit. *part. 7. tr. 11. ref. 1.*

Et secundum aliquos Monachi fugitivi.

78 Monachus fugitivus, secundum suam apud Bonaciam *de hor. can. disp. 1. quest. 1. punct. 2. num. 6.* tenetur ad Officium, alias ex suo delicto reportaret commodum. Sed hoc sequi per accidens, inquit Bonacina, & quamvis consulendus si recitare, non tamen teneri; quia non est in statu, in quo recitari soleat Officium, quemadmodum non tenetur eiectus, sive ad tempus, sive in

perpetuum. *part. 2. tractat. 4. 12. resolutio 18.*

79 TERTIO excusatur defectus Breviarii, si quis illud non habeat, nec habere possit nec maiorem partem memoria teneat. Si vero sciat solos Psalmos, secundum Malderum, ubi sup. ad nihil tenetur: quia soli Psalmi non sunt Officium. Nec placet Villalobos *dub. 16. num. 11.* dicens quod debeat illos recitare non cum lectionibus B. Virginis, vel aliis, quorum meminit, nam non tenetur, nisi ad Officium diei currentis. *part. 1. tr. 12. ref. 30.*

80 Sed quid, si habeat Diurnum, & Officium fiat de feria? Thom. Sanch. *10. at Diur. 1. l. c. 19. n. 8.* tenet, recitare debere Psalmum, & Officium fiat quia Lectio de feria cum responsoriis sunt parva materia. Alter Sanch. *disp. 15. de feria? num. 2.* negat, quia dictæ lectiones, licet parvæ in quantitate, sunt pars essentialis Officii, sine qua non constat Matutinum Canonicum, quod præcipitur recitandum *part. 2. tr. 12. ref. 43.* quæ opinio est probabilis *part. 10. tr. 16. ref. 47.*

HOSPITALE.

Hospitale an visitari possit ab Episcopo?

Episcopi ex Trid. *sess. 21. c. 8. & 9.* habent ius visitandi hospitalia quæcumque etiam tamquam delegati Sedis Apostolicæ, non obstante in contrarium privilegio, aut consuetudine, nisi sint sub immediata Regni protectione, aut in eorum fundatione contrarium expressè cautum sit. Ex qua ultima exceptione declaravit S. Congregatio apud Farin. in supradicta clausula, revocari solum privilegia extra fundationem, non in ipsa fundatione concessa. Vnde etiam apud Alencardiz *add. ad leg. Nau. lib. 1. tit. 6. leg. 5. §. 2. num. 66.* declaravit, quod si Fundator in fundatione Episcopum à visitatione excluderit, non potest illud visitare, stante qua declaratione idem decisum fuit in Rota in vna Abulensi apud Farin. *tom. 1. part. 2. dec. 33.* & sentiunt DD. communiter cum Garzia *de benef. tom. 1. part. 1. c. 2. num.*

Si in eius fundatione contrarium cautum sit